

Úryvek A:

Podle Rodgerse [1995] zahrnuje pojem sociální exkluze velmi diverzifikovanou oblast jevů a jeho definice výčtem vyloučených není dostatečným odůvodněním rozšíření tohoto pojmu ve vědeckém i politickém diskursu. Jádrem konceptu sociální exkluze je dnes fakt, že se vyloučení jedinci ale i celé vyloučené sociální kolektivity nepodílejí stejnou měrou jako ostatní na (hmotných i nehmotných) zdrojích společnosti a na jejich distribuci či redistribuci, což – a to je podstatné – vede k jejich chudobě a sociální či kulturní izolaci. Je to proces vydělování jedinců i sociálních kategorií z organizací či komunit, z nichž je složena společnost. Proces, jenž je zbavuje práv a povinností, která jsou s členstvím v nich spojena. Ekonomické vyloučení je zdrojem chudoby a vyloučení ze životního standardu a životních šancí obvyklých ve společnosti či v dané kolektivě (zejména marginalizací na trhu práce a nezaměstnaností). Sociální vyloučení v užším smyslu brání sdílet určité sociální statusy či sociální instituce. Politické vyloučení je upřením občanských, politických, ale i základních lidských práv a vyloučením z vlivu na společnost i vlastní osud. Kulturní vyloučení je odepření práva jedince či kolektivity participovat na kultuře společnosti a sdílet její kulturní kapitál, vzdělanost i hodnoty. Podle Giddense [1994] tyto dimenze vyloučení souvisejí a on sám k nim přidružuje i vyloučení z reflexivního zařazení do širšího sociálního řádu. Mechanismy vyloučení jsou i psychologické, jde také o útok na integritu osobnosti vylučovaných jedinců.

- 1) Shrňte vlastními slovy základní sdělení textu, a to maximálně dvěma větami:

Hodnotí se rozsah, obsah a míra porozumění. Penalizováno je použití věty nebo delšího řetězce slov z textu.

Ukázka vzorové úplné odpovědi: Sociální exkluze znamená, že se určitá část společnosti neúčastní rozdělování či přerozdělování vzácných zdrojů, což vede k jejich chudobě a izolaci. Mezi hlavní dimenze sociální exkluze patří vyloučení ekonomické, sociální, politické a kulturní, autor k nim přiřazuje i dimenzi psychologickou a vyloučení z reflexivního zařazení.

- 2) Pojem diskurs v první větě je významově nejbližší pojmu:

- a) Věda, vědní obor
- b) Diskuse, rozprava
- c) Univerzum
- d) Spor, konflikt

- 3) Které z následujících tvrzení podle textu platí?

- a) Autor textu se jmenuje Rodgers
- b) Chudoba vede k nižšímu podílu na distribuci či redistribuci zdrojů
- c) Do sociálního vyloučení patří i zamezení přístupu do místního občanského sdružení
- d) Podle autora spolu všechny dimenze vyloučení souvisejí